

FORÆLDREFORENINGENS ESSAYKONKURRENCE SILKEBORG GYMNASIUM 2026

SKØNLITTERATURENS BETYDNING FOR INDIVID OG SAMFUND

Opgave

Skriv en reflekterende artikel, hvor du undersøger skønlitteraturens betydning for individ og samfund. I din besvarelse *skal* du inddrage pointer fra fællesarrangementet med Simona Zetterberg-Nielsen og Jesper Wung-Sung samt konkrete eksempler på skønlitteratur, der har haft betydning for samfundet eller for dig (eller for andre individer).

Du *kan* endvidere finde inspiration til din artikel i de tre citater nedenfor (af hhv. Georg Brandes, Salman Rushdie og Dan Ringgaard).

I din besvarelse kan du fx inddrage refleksioner over:

- skønlitteratur som erkendelses- og dannelsesvej fx i forhold til at opnå indsigt i forskellige livsverdener
- skønlitteraturens muligheder og begrænsninger som medieform i forhold til andre medieformer
- skønlitteraturens betydning for dansk kultur og fælles identitet.

Du skal skrive dialogisk og reflekterende med en personlig stemme.

Bemærk: Du må ikke anvende Chatbot eller anden form for AI til din artikels formuleringer, der skal være dine egne.

"Når vi læser sådan, at vi personligt tilegner os det læste, så føler vi her det inderste punkt i begivenhedernes gang, i handlingernes oprindelse, karakterpunktet, viljespunktet, lidenskabspunktet, det archimediske punkt, hvorfra jorden bevæges — tildragelsernes og selve historiens nerve blottet for vore øjne. Hvorfor skal vi altså læse? For at forøge vor indsigt, aflæse vore fordomme og blive i stedse højere grad personligheder."

(Georg Brandes 1966: p. 52, oprindeligt publiceret 1908)

"Mellem religion og litteratur består der, ligesom mellem politik og litteratur, en sprogbaseret strid. Men det er ikke en strid mellem simple modsætninger. For dér hvor religionen forsøger at privilegere et sprog frem for andre, et sæt af værdier frem for alle andre, en tekst frem for alle andre, har romanen altid handlet om den måde, hvorpå forskellige sprog, værdier og fortællinger støder sammen, og om de skiftende forhold mellem dem, og dermed om magtforhold. Romanen prøver ikke at etablere et privilegeret sprog; men den fastholder et krav om frihed til at skildre og analysere de forskellige parters kamp for sådanne privilegier. (...) Den gør ikke krav på særlige rettigheder bortset fra retten til at være den scene, hvorpå samfundets store debatter kan udspille sig."

(Salman Rushdie 1992, pp. 275-276)

"Måske er det allervigtigste, ikke bare ved litteratur, men ved al kunst, at den ikke nødvendigvis gør os klogere på verden, men at den viser os verden. (...) Litteraturen skal åbne vores øjne for verden ved at vise den på en anden måde, end vi er vant til. (...) I stedet for at binde sig til en sandhed befris læseren fra fastlåste forestillinger og sættes i bevægelse imellem mulige sandheder. (...) Erfaringen af skønhed er sjældent kun en erfaring af harmoni, symmetri og behag. Det er som regel også en erfaring af overskridelse eller ødelæggelse. I tidens løb har man haft mange navne for det: det guddommelige, det sublime, det hæslige, det dionysiske, chokket, henrykkelsen, det ulæselige. I alle tilfælde handler det om, at kunsten viser os det, der er forskelligt fra os selv, det, vi ikke kan indeholde eller begribe, og som er os fremmed. I et ord: det Andet."

(Dan Ringgaard, 2019, pp. 37, 41, 43-44)

Kort om Simona Zetterberg-Nielsen (f. 1988)

Simona Zetterberg-Nielsen er lektor ved Institut for Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet. Hendes videnskabelige arbejder knytter sig bl.a. til begreberne fiktion og fikcionalitet, ligesom hun bl.a. har fokuseret på romanen som genre i 1700-tallets danske litteratur.

Simona Zetterberg-Nielsen er bredt anerkendt for sin forskning, og hun modtog bl.a. i 2023 den prestigefyldte "Niels Klim-pris", ligesom hun senest har været en del af kanonudvalget for danskfagets litteraturkanon på de gymnasiale uddannelser.

Kort om Jesper Wung-Sung (f. 1971)

Jesper Wung-Sung debuterede som forfatter i 1998 med novellesamlingen *To ryk og en aflevering* og har siden hørt til blandt Danmarks mest produktive forfattere. Forfatterskabet omfatter bl.a. en lang række novellesamlinger og romaner samt adskillige børne- og ungdomsbøger.

Jesper Wung-Sung er i løbet af sit forfatterskab blevet tildelt talrige priser og udmærkelser, heriblandt "De Gyldne Laurbær" i 2018 for romanen *Den anden gren*, der er en slægtshistorie om forfatterens oldeforældre og mødet mellem kinesisk og dansk kultur i starten af 1900-tallet.

Praktisk info og formaliakrav til opgaven

Fællesarrangementet med Simona Zetterberg-Nielsen og Jesper Wung-Sung afholdes på Silkeborg Gymnasium fredag den 6. marts kl. 11.05-12.20.

Din besvarelse skal have et omfang på maksimalt tre normalsider (én normalside svarer her til 2400 anslag inkl. blanktegn). Besvarelsen skal være skrevet med 1½ linjeafstand, skriftstørrelse 12.

Du skal aflevere besvarelsen anonymt på skolens kontor. Det gør du ved at aflevere en seddel med dit fulde navn og klasse sammen med besvarelsen.

Den vindende besvarelse offentliggøres i *Nyt fra Gymnasiet* og på gymnasiets hjemmeside.

Alle indleverede besvarelser, der lever op til kravene om anonymitet, bedømmes af Forældreforeningen. Kriterierne er subjektive, men omfatter typisk læseværdighed, engagement, selvstændighed, idérigdom og kreativitet. Hvis der er tilstrækkeligt med kvalificerede besvarelser, udvælges tre besvarelser, og vinderne offentliggøres og præmieres i forbindelse med dimissionen således:

1. præmie: 3.000 kr.
2. præmie: 2.000 kr.
3. præmie: 1.000 kr.

AFLEVERINGSFRIST: TORSDAG DEN 23. APRIL 2026

SILKEBORG GYMNASIUM